

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/138/2006

OPINIE O SEJMOWEJ KOMISJI ŚLEDZCZEJ DS. BANKÓW I NADZORU BANKOWEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

- ❑ O ile jeszcze pięć miesięcy temu ponad dwie piąte Polaków (41%) uznawało, że powołanie sejmowej komisji śledczej, która zajęłaby się sektorem bankowym w Polsce w latach 1989–2006, jest potrzebne*, o tyle obecnie – w początkowym okresie jej funkcjonowania – przekonanie o użyteczności tej komisji dla polskiej gospodarki i polityki wyraża jedynie nieco ponad jedna czwarta ankietowanych (27%). Niewiele mniejsza grupa (25%) sądzi, że działalność komisji „bankowej” nie będzie miała większego znaczenia dla sytuacji politycznej i gospodarczej w naszym kraju, a niespełna jedna czwarta respondentów (23%) jest zdania, że komisja ta nie tylko nie pomoże, ale wręcz zaszkodzi sprawom Polski.

- ❑ Znacznie bardziej jednoznaczne i jeszcze mniej optymistyczne są przewidywania dotyczące skuteczności działań nowej sejmowej komisji śledczej. Tylko niespełna co czwarty badany (23%) jest przekonany, że komisja ta doprowadzi do ustalenia prawdy w sprawach, którymi się zajmuje, ponad połowa zaś (53%) sceptycznie zapatruje się na efektywność jej działań.

- ❑ Nie bez wpływu na krytycyzm w ocenach słuszności funkcjonowania sejmowej komisji śledczej ds. banków oraz pesymizm w przewidywaniach dotyczących skuteczności jej działań pozostaje znaczne rozczarowanie efektami pracy dotychczasowych komisji śledczych powoływanych przez Sejm. Jak się bowiem okazuje, jedynie co dwudziesty Polak (5%) uważa, że dotychczasowe komisje były na ogół pożyteczne – wyjaśniły sprawy, którymi się zajmowały. Natomiast według ponad połowy badanych (łącznie 59%) pożytek z dotychczasowych komisji śledczych był niewielki (34%) lub żaden (25%).

Wprawdzie sejmowa komisja śledcza mająca rozpatrzyć sprawy związane z przekształceniami własnościowymi i nadzorem bankowym w Polsce w latach 1989–2006 dopiero rozpoczęła działalność, jednak już od początku swego istnienia stanowi przedmiot dyskusji. Na niespełna dwa tygodnie przed ogłoszeniem werdyktu Trybunału Konstytucyjnego w sprawie prawomocności funkcjonowania pierwszej w tej kadencji Sejmu komisji śledczej poprosiliśmy Polaków o opinie na temat użyteczności tej komisji dla polskiej gospodarki i polityki, a także o ocenę skuteczności działań dotychczasowych sejmowych komisji śledczych¹.

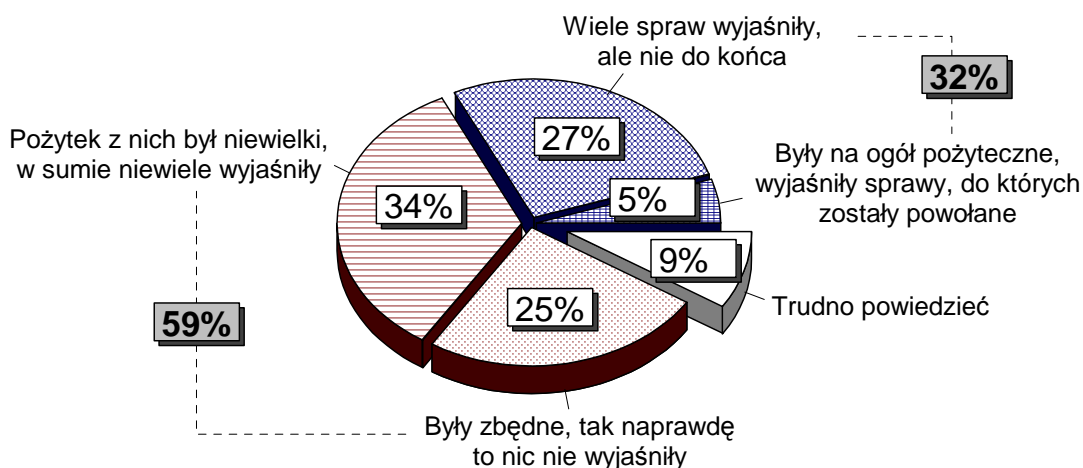
OCENY EFEKTYWNOŚCI PRAC DOTYCHCZASOWYCH KOMISJI ŚLED CZYCH

Ogólne opinie na temat dotychczasowych komisji śledczych powoływanych przez Sejm nie są zbyt budujące. Najczęstsze jest przekonanie, że pożytek z nich był niewielki, gdyż tak naprawdę niewiele wyjaśniły (34%). Tylko co dwudziesty badany (5%) jest w pełni usatysfakcjonowany efektami prac dotychczasowych komisji, nieco ponad jedna czwarta zaś (27%) uważa, że wyjaśniły one wiele spraw, ale nie do końca. Porównywalną liczebnie grupę (25%) stanowią zdecydowani krytycy prac dotychczasowych komisji śledczych. Ich zdaniem były one zbędne, gdyż tak naprawdę nic nie wyjaśniły.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (196) zrealizowano w dniach 8-11 września 2006 roku na liczącej 937 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, PANA(I) ZDANIEM, DOTYCHCZASOWE KOMISJE ŚLEDTCZE POWOŁYWANE PRZEZ SEJM BYŁY POŻYTECZNE, WYJAŚNIŁY SPRAWY, DO KTÓRYCH ZOSTAŁY POWOŁANE, CZY TEŻ NIE?

W ciągu ostatnich pięciu miesięcy opinie na temat dotychczasowych sejmowych komisji śledczych wyraźnie się pogorszyły. Zmniejszyła się (z 44% do 32%) liczba respondentów przekonanych, że działalność tych organów była przynajmniej częściowo pożyteczna, wzrosła zaś (z 45% do 59%) liczba tych, którzy efekty prac dotychczasowych komisji określają jako niewielkie lub w ogóle nieistotne.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, dotychczasowe komisje śledcze powoływane przez Sejm były pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane, czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IV 2006		IX 2006	
	w procentach			
Były na ogół pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane	7	44	5	32
Wiele spraw wyjaśniły, ale nie do końca	37		27	
Pożytek z nich był niewielki, w sumie niewiele wyjaśniły	27	45	34	59
Były zbędne, tak naprawdę to nic nie wyjaśniły	18		25	
Trudno powiedzieć	11		9	

Użyteczność dotychczasowych komisji śledczych stosunkowo najgorzej oceniają obecni zwolennicy SLD – ugrupowania, które w okresie funkcjonowania tych komisji sprawowało władzę. Natomiast najbardziej zadowoleni z ich działalności są sympatycy obecnie rządzącej partii, czyli elektorat PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, dotychczasowe komisje śledcze powoływane przez Sejm były pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane, czy też nie?				
	Były na ogół pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane	Wiele spraw wyjaśniły, ale nie do końca	Pożytek z nich był niewielki, w sumie niewiele wyjaśniły	Były zbędne, tak naprawdę to nic nie wyjaśniły	Trudno powiedzieć
	w procentach				
PiS	11	47	19	16	7
Samoobrona	8	37	21	32	2
PO	3	27	40	27	4
SLD	4	17	43	36	0
Niezdecydowani	6	24	37	23	10
Niegłosujący	0	23	37	27	13

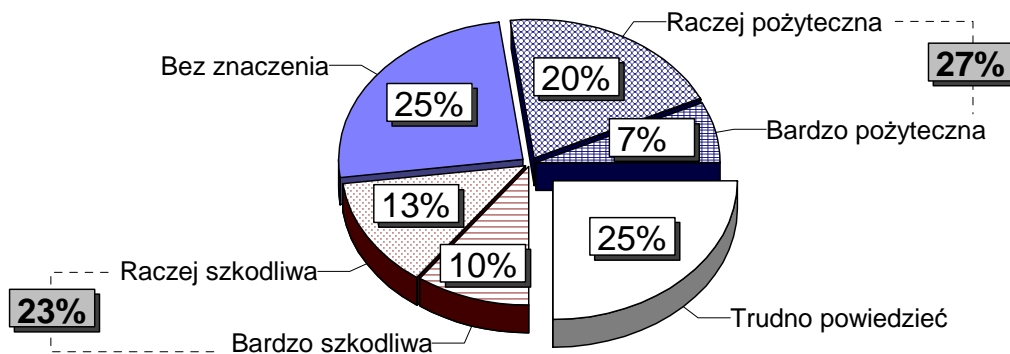
*Wyodrębnione na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Krytycyzm wobec prac dotychczasowych komisji śledczych powoływanych przez Sejm jest największy wśród osób deklarujących lewicowe poglądy polityczne oraz wśród respondentów z wyższym wykształceniem (zob. tabele aneksowe).

ZNACZENIE PRZYPISYWANE KOMISJI BANKOWEJ

Działalność nowej sejmowej komisji śledczej jest w opinii społecznej dość kontrowersyjna. Polacy są wyraźnie podzieleni w ocenie znaczenia jej prac dla polskiej gospodarki i polityki. Nieco więcej niż jedna czwarta badanych (27%) uważa, że działalność komisji w tym kontekście okaże się pożyteczna. Porównywalne liczebnie grupy stanowią ci, którzy sądzą, że prace tej komisji nie przyniosą żadnych efektów (25%), oraz respondenci uważający, że jej działania mogą zaszkodzić polskiej gospodarce i mieć negatywny wpływ na sytuację polityczną w naszym kraju (23%). Co czwarty badany (25%) nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii.

RYS. 2. POWOŁANA ZOSTAŁA SEJMOWA KOMISJA ŚLEDICZA MAJĄCA ROZPATRZYĆ SPRAWY ZWIĄZANE Z PRZEKSZTAŁCENIAMI WŁASNOŚCIOWYMI I NADZOREM BANKOWYM W POLSCE W LATACH 1989-2006 – TZW. KOMISJA BANKOWA. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE DZIAŁALNOŚĆ TEJ KOMISJI BĘDZIE POŻYTECZNA CZY TEŻ SZKODLIWA DLA POLSKIEJ GOSPODARKI I POLITYKI?

Przekonanie o użyteczności działań komisji śledczej ds. banków i nadzoru bankowego wyrażają przede wszystkim respondenci o prawicowych poglądach politycznych. Sympatycy lewicy natomiast najczęściej są zdania, że działalność tej komisji będzie miała szkodliwy wpływ na polską gospodarkę i politykę. Pesymizm w przewidywaniach dotyczących znaczenia prac komisji dla obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju jest ponadto tym większy, im wyższe wykształcenie respondentów oraz, co za tym idzie, im wyższy ich status społeczno-zawodowy i większe dochody w przeliczeniu na osobę w rodzinie (zob. tabele aneksowe).

Największe nadzieje z działalnością komisji bankowej wiążą sympatycy ugrupowań tworzących koalicję rządową. Niemal połowa potencjalnych elektoratów PiS (49%) i Samoobrony (47%) uważa, że prace komisji okażą się pożyteczne dla polskiej gospodarki i polityki. O tym, że działalność komisji przyniesie raczej szkody w tym względzie, przekonana jest połowa potencjalnego elektoratu SLD (51%) i niemal dwie piąte wyborców wyrażających chęć głosowania na PO (38%). Wśród osób niezdecydowanych oraz niezainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych opinie w tej kwestii są podzielone.

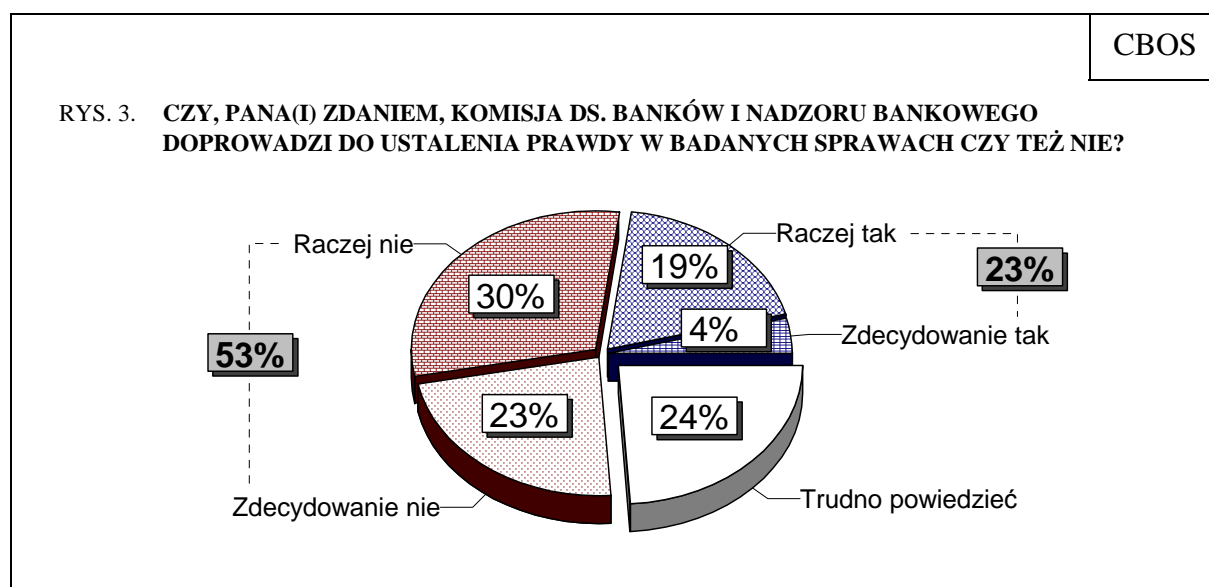
Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Powołana została sejmowa komisja śledcza mająca rozpatrzyć sprawy związane z przekształceniami własnościowymi i nadzorem bankowym w Polsce w latach 1989-2006 – tzw. komisja bankowa. Czy uważa Pan(i), że działalność tej komisji będzie pożyteczna czy też szkodliwa dla polskiej gospodarki i polityki?			
	Pożyteczna	Bez znaczenia	Szkodliwa	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	49	16	17	18
Samoobrona	47	23	10	20
PO	18	26	38	18
SLD	9	26	51	14
Niezdecydowani	27	25	20	28
Niegłosujący	23	27	22	28

*Wyodrębnione na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

PRZEWIDYWANIA DOTYCZĄCE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ KOMISJI BANKOWEJ

Niespełna jedna czwarta Polaków (23%) uważa, że powołana przez Sejm komisja, która ma zająć się m. in. kwestią prywatyzacji banków oraz nadzoru bankowego w Polsce po 1989 roku, zdoła ustalić prawdę w badanych sprawach. Z tego tylko czterech ankietowanych na stu (4%) wyraża tę opinię w sposób zdecydowany. Natomiast ponad połowa respondentów (53%) pozostaje sceptyczna co do efektów pracy komisji. Znaczny jest również odsetek tych, którzy nie są w stanie ocenić, jak dalece skuteczna okaże się działalność tej komisji (24%).

Największym sceptycyzmem w przewidywaniach dotyczących efektywności działań sejmowej komisji śledczej wyróżniają się osoby najlepiej zarabiające (83%), z wyższym wykształceniem (69%), a także respondenci o lewicowych poglądach politycznych (72%) – zob. tabele aneksowe.

W potencjalnych elektoratach partii rządzących (PiS i Samoobrony) opinie na temat skuteczności prac komisji są wyraźnie podzielone, natomiast wśród sympatyków ugrupowań opozycyjnych zdecydowanie przeważają przewidywania pesymistyczne, szczególnie w potencjalnym elektoracie SLD. Również wśród osób niezdecydowanych oraz niezainteresowanych głosowaniem wyraźnie dominują negatywne opinie na temat efektywności prac komisji bankowej.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, komisja ds. banków i nadzoru bankowego doprowadzi do ustalenia prawdy w badanych sprawach czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	41	42	17
Samoobrona	40	45	15
PO	18	67	15
SLD	0	89	11
Niezdecydowani	20	49	31
Niegłosujący	21	53	26

*Wyodrębnione na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Opinie dotyczące sejmowej komisji ds. banków i nadzoru bankowego w znacznym stopniu uzależnione są od oceny skuteczności działań dotychczasowych komisji śledczych powoływanych przez Sejm. Respondenci przekonani, że dotychczasowe komisje przynajmniej częściowo wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane, znacznie częściej niż ci, którzy efektywność tych organów określają jako bardzo niską lub wręcz zerową, skłonni są prognozować sukcesy działań komisji bankowej. Natomiast w opinii większości tych, którzy krytycznie oceniają prace dotychczasowych komisji, również ta do spraw banków nie przyniesie oczekiwanych rezultatów.

Tabela 5

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, dotychczasowe komisje śledcze powoływane przez Sejm były pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane, czy też nie?	Czy, Pana(i) zdaniem, komisja ds. banków i nadzoru bankowego doprowadzi do ustalenia prawdy w badanych sprawach czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Były na ogół pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane	64	24	12
Wiele spraw wyjaśniły, ale nie do końca	46	32	22
Pożytek z nich był niewielki, w sumie niewiele wyjaśniły	13	68	19
Były zbędne, tak naprawdę to nic nie wyjaśniły	8	77	15
Trudno powiedzieć	9	10	81

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem, dotychczasowe komisje śledcze powoływane przez Sejm były pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane, czy też nie?
 1 - Były na ogół pożyteczne, wyjaśniły sprawy, do których zostały powołane;
 2 - Wiele spraw wyjaśniły, ale nie do końca; 3 - Pożytek z nich był niewielki, w sumie niewiele wyjaśniły; 4 - Były zbędne, tak naprawdę to nic nie wyjaśniły

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	27	34	25	9	937
Płeć						
Mężczyźni	7	29	33	26	5	447
Kobiety	3	26	36	23	13	490
Wiek						
18-24 lat	7	31	37	21	5	136
25-34	5	23	38	22	12	172
35-44	3	32	34	25	6	131
45-54	3	30	34	26	7	195
55-64	5	30	31	25	9	131
65 lat i więcej	5	21	32	27	16	172
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	24	35	25	11	349
Miasto do 20 tys.	5	29	29	26	11	126
20-100 tys.	4	28	33	29	6	188
101-500 tys.	3	29	38	19	10	168
501 tys.i więcej mieszk.	10	31	34	20	5	105
Wykształcenie						
Podstawowe	6	17	31	26	20	272
Zasadnicze zawodowe	6	30	37	21	7	241
Średnie	4	34	35	23	5	325
Wyższe	3	27	35	33	1	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	4	25	34	33	4	59
Prac.umysł.niż.szczebła	3	22	47	26	2	80
Pracownicy fiz.- umysł.	6	33	36	18	7	61
Robotnicy wykwalifikowani	4	27	27	31	11	90
Robotnicy niewykwalifik.	6	34	33	15	12	57
Rolnicy	4	24	46	23	2	50
Pracujący na własny rach.	3	31	30	31	4	28
Bierni zawodowo						
Renciści	4	29	29	22	16	76
Emeryci	6	26	33	26	10	215
Uczniowie i studenci	2	33	39	24	2	62
Bezrobotni	8	25	31	26	11	110
Gospodynie domowe i inni	2	29	29	13	27	51
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	27	40	27	4	113
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	4	29	33	27	7	77
sekt. pryw. poza rolnict.	5	30	34	23	8	182
prywatnym gosp. rolnym	5	25	41	25	5	49
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	3	22	31	31	13	93
301-500	8	36	28	22	6	127
501-900	5	26	35	24	10	215
901-1200	4	25	37	29	6	89
Powyżej 1200 zł	4	35	30	28	3	78
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	25	31	27	13	229
Średnie	4	28	35	24	9	431
Dobre	7	28	35	23	7	276
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	22	37	22	11	52
Raz w tygodniu	4	29	33	23	11	486
1-2 razy w miesiącu	2	28	36	26	9	149
Kilka razy w roku	8	26	38	24	5	171
W ogóle nie uczestniczy	2	23	32	33	11	79
Poglądy polityczne						
Lewica	4	17	42	36	1	122
Centrum	4	29	36	25	6	296
Prawica	8	37	33	19	4	257
Trudno powiedzieć	3	21	31	24	22	261

Tabela 2. Powołana została sejmowa komisja śledcza mająca rozpatrzyć sprawy związane z przekształceniami własnościowymi i nadzorem bankowym w Polsce w latach 1989-2006 - tzw. komisja bankowa. Czy uważa Pan(i), że działalność tej komisji będzie pożyteczna czy też szkodliwa dla polskiej gospodarki i polityki?

(%)

	Pożyteczna	Bez znaczenia	Szkodliwa	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	25	23	25	937
Płeć					
Mężczyźni	31	25	24	20	447
Kobiety	22	26	22	30	490
Wiek					
18-24 lat	32	28	14	26	136
25-34	18	29	27	27	172
35-44	29	28	26	17	131
45-54	26	23	27	24	195
55-64	33	21	21	25	131
65 lat i więcej	25	24	22	29	172
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	25	15	32	349
Miasto do 20 tys.	23	30	22	25	126
20-100 tys.	27	28	28	18	188
101-500 tys.	22	30	25	24	168
501 tys.i więcej mieszk.	34	12	41	13	105
Wykształcenie					
Podstawowe	27	23	17	34	272
Zasadnicze zawodowe	27	31	20	23	241
Średnie	28	24	25	23	325
Wyższe	21	24	42	13	99
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	25	27	35	13	59
Prac.umysł.niż.szczebla	31	24	31	14	80
Pracownicy fiz.- umysł.	19	34	26	22	61
Robotnicy wykwalifikowani	19	29	23	28	90
Robotnicy niewykwalifik.	40	14	18	28	57
Rolnicy	21	37	18	25	50
Pracujący na własny rach.	27	24	26	24	28
Bierni zawodowo					
Renciści	28	20	19	33	76
Emeryci	28	24	23	25	215
Uczniowie i studenci	17	36	28	19	62
Bezrobotni	31	23	17	29	110
Gospodynie domowe i inni	29	20	16	35	51
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	23	28	26	23	113
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	30	26	33	10	77
sekt. pryw. poza rolnict.	27	21	26	25	182
prywatnym gosp. rolnym	24	33	18	25	49
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	34	20	17	29	93
301-500	37	24	18	22	127
501-900	27	26	23	24	215
901-1200	31	23	28	18	89
Powyżej 1200 zł	20	29	40	11	78
Ocena własnych war. mater.					
Złe	23	21	26	30	229
Średnie	28	28	21	23	431
Dobre	27	26	24	23	276
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	24	19	28	52
Raz w tygodniu	26	27	21	26	486
1-2 razy w miesiącu	27	26	23	24	149
Kilka razy w roku	26	23	28	23	171
W ogóle nie uczestniczy	29	20	31	20	79
Poglądy polityczne					
Lewica	22	30	36	12	122
Centrum	28	25	25	22	296
Prawica	36	24	24	16	257
Trudno powiedzieć	18	25	14	43	261

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, komisja ds. banków i nadzoru bankowego doprowadzi do ustalenia prawdy w badanych sprawach czy też nie? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	53	24	936
Płeć				
Mężczyźni	27	53	20	446
Kobiety	19	53	29	490
Wiek				
18-24 lat	32	41	27	136
25-34	20	55	25	172
35-44	23	62	15	131
45-54	23	56	21	195
55-64	25	49	25	131
65 lat i więcej	16	52	32	171
Miejsce zamieszkania				
Wieś	24	47	29	348
Miasto do 20 tys.	23	52	25	126
20-100 tys.	22	59	19	188
101-500 tys.	20	58	23	168
501 tys.i więcej mieszk.	26	53	22	105
Wykształcenie				
Podstawowe	19	47	33	272
Zasadnicze zawodowe	27	51	22	241
Średnie	24	54	22	325
Wyższe	18	69	13	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	16	67	17	59
Prac.umysł.niż.szczebła	28	62	10	80
Pracownicy fiz.- umysł.	16	55	29	61
Robotnicy wykwalifikowani	22	57	20	90
Robotnicy niewykwalifik.	40	39	21	57
Rolnicy	17	54	30	50
Pracujący na własny rach.	13	71	16	28
Bierni zawodowo				
Renciści	28	42	29	76
Emeryci	19	53	28	215
Uczniowie i studenci	22	60	18	62
Bezrobotni	27	42	31	110
Gospodynie domowe i inni	24	48	29	51
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	17	60	23	113
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	34	53	13	77
sekt. pryw. poza rolnict.	24	58	18	182
prywatnym gosp. rolnym	24	49	27	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	39	28	93
301-500	34	43	22	127
501-900	23	55	22	214
901-1200	23	58	19	89
Powyżej 1200 zł	6	83	11	78
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	48	29	228
Średnie	23	53	24	431
Dobre	22	57	22	276
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	58	21	52
Raz w tygodniu	25	50	25	486
1-2 razy w miesiącu	19	56	26	149
Kilka razy w roku	23	55	22	171
W ogóle nie uczestniczy	18	58	24	79
Poglądy polityczne				
Lewica	18	72	10	122
Centrum	20	57	23	295
Prawica	34	47	19	257
Trudno powiedzieć	17	45	39	261